

ordnede Autoriteter. Dersom man gaaer ud fra, at Skolekommissionernes Myndighed har en saadan Udstrækning, saaledes at de kunne forhandle directe med Skoledirectionen og med Ministeriet, kan der jo skee Udgifter af Communens Kasse og træffes andre forskjellige indgribende Bestemmelser, hvorom Sogneraadene ere aldeles uvidende, inden hele Sagen er afgjort, men det er aldeles ikke tænkeligt, at Loven skulde være gaaet ud fra en saadan Forudsætning. Den maa dog gaae ud fra, at en hvilken som helst Bestemmelse, Skolekommissionen tager overfor Skoledirectionen og Ministeriet, maa passere Sogneraadet, thi ellers vilde mange Ting kunne skee bag Sogneraadets Ryg, som det ikke havde nogen Anelse om og derfor ikke kunde sætte sig imod. Sagen kunde være afgjort imod hele Sogneraadets Mening, før det blev vidende om, at noget Saadant havde været forhandlet, og jeg troer derfor ikke paa nogen Maade, at en Indrømmelse af en saadan directe Forhandling udenfor Sogneraadene kan være forsvaret eller rigtig. Circulairet indeholder desuden endnu en ganske overordentlig mærkværdig Udtalelse. Foruden den Udstrækning, vi nu have seet, at den daværende Kirke- og Undervisningsminister meente at kunne give Skolekommissionernes Myndighed, hedder det endvidere, at Skolekommissionerne, foruden at udøve det dem efter Loven tilkommende nærmeste Tilsyn, tillige maae have deres Opmærksomhed henvendt paa de Foranstaltninger, som Kommissionerne maatte finde tjenlige; disse skulde da Sogneraadene tage under Overvejelse, og hvis de ikke ville følge de gjorte Indstillinger, kunne Sagerne indbringes for høiere Autoriteter. Den vidt udstrakte Myndighed, som Kirke- og Undervisningsministeren gaaer ud fra, at Skolekommissionerne have, er altsaa ikke engang tilstrækkelig; men udover det, som Loven giver dem Berettigelse til at gjøre, kunne de foretage hvilket som helst andre Skridt, de finde fornødne, tvinge Sogneraadene til at forhandle derom, og naar disse ikke billige deres Forlangende, kunne de gaae til Skoledirectionen og Ministeriet med Klage over Sogneraadene. Hvor er der da Ende paa deres Myndighed? Det er dog en aldeles vilkaar-

lig Ret, som her gives dem, idet de udenfor den Ret, Loven har tillagt dem, tillige kunne foretage hvilket som helst Andet, de faae ifinde, naar det blot staaer i Berørelse med Skolevæsenet, og de kunne endog føre Klage over Sogneraadene. Jeg troer ikke, at den nuværende høitærede Kirke- og Undervisningsminister vil vedkjende sig dette Circulaire's Indhold, saaledes som det foreligger, og den første Deel af min Forespørgsel lyder altsaa saaledes: „Bedkjender Ministeren sig den Fortolkning af § 16 i Lov af 6te Juli 1867 om Landcommunernes Styrelse, som den forrige Kirke- og Undervisningsminister har givet i Circulaire af 3die April 1869?“ — Jeg har dernæst stillet et andet Spørgsmaal, thi netop ved at forhandle med forskjellige Mænd omkring i Communerne, der for mig have beklaget sig over dette Circulaire, har jeg seet, at den forunderlige Mening endnu mange Steder er tilstede, at et saadant Circulaire fra Ministeriet er det Samme som en Lov. Det er en ganske mærkværdig Opfattelse, og jeg har derfor sagt til de Vedkommende: Erkjende I, at Circulairet ikke er berettiget, skulde I ikke bryde Eder derom; Ministeren kan da tiltale Eder for Domstolene, eller paa hvilken Maade han vil, naar han troer, han er i sin Ret. Naar jeg imidlertid har sagt: Det er ikke nogen gyldig Lov, og I behøve ikke at bryde Eder derom, have de svaret: Det troe vi ikke, thi vi ere fra gammel Tid vant til at ansee et saadant Circulaire for det Samme som en Lov. I ethvert Fald vil Provsten ikke høre Raisonnement i saa Henseende, men han er Formand for Skoledirectionen, og Præsten er Formand for Skolekommissionen; de sige, at for dem er Circulairet Lov, og de holde sig dettes Bestemmelser efterrettelige under Ministerens Ansvar. Det er dog imidlertid Noget, som vi Alle vide, at selv om en Lov ligefrem bestemmer — hvad vi have flere Exempler paa —, at vedkommende Minister skal udsende en skriftlig Veiledning til den rette Fortaelse af en Lov, forsaavidt man mener, at denne Lov er vanskelig at forstaae for Menigmand, og naar det tillige er en Lov, der skal anvendes af Menigmand, vil dog ingen Minister eller nogen